

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. II. Romana legitimæ de Acciaiolis. Discrepantibus filiis masculis ejusdem matrimonii, fœminas à Statuto exclusas numerare, quia nempè unus velig eas numerari, & alter non, cujus debeat esse ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74043](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74043)

ROMANA LEGITIMÆ DE ACCIAIOLIS

PRO
PHILIPPO,

CVM
DONATO FRATRE.

Discursus pro veritate in casu concordato.

Discrepantibus filiis masculis ejusdem matrimonii, feminas à Statuto exclusas numerare, quia nempe unus velit eas numerari, & alter non, cuius debeat esse potior conditio.

SUMMARIUM.

- 1 **F**ilii series.
- 2 **E**st in arbitrio masculorum numerare, vel non numerare feminas.
- 3 **D**eclaratur quando id procedat.
- 4 **Q**uod iste casus sit novus adhuc non decisus.
- 5 **Q**uomodo decidi debeant puncti novi adhuc non decisi.
- 6 **F**emina non numerantur, quando effecta sunt extraneas.
- 7 **T**ales sunt ex Statuto 145. Urbis.
- 8 **I**n dubio judicandum est pro regula.
- 9 **I**n re communi melior est conditio prohibens.
- 10 **D**e ratione cui innixa est conclusio de qua numer. 2.
- 11 **I**nter socios attenditur factum illius quod societati magis prodest.
- 12 **D**e masculatione feminarum ex consuetudine Neapolis.
- 13 **Q**uod in dubio debeat fieri reversio ad jus commune.
- 14 **A**n hæc Statuta sint juris correctoria.
- 15 **E**st in facultate masculorum non nisi Statuto, & admittere feminas.
- 16 **Q**uomodo fieri debeat deductio dotium.

DISC. II.

DEFUNCTO in Urbe Octaviano Acciaio, cive Romano ex domicilio, origine autem Florentino, in utraque Civitate possidente bona valde notabilis valoris, condito testamento, in quo facta quadam particulari dispositione ad favorem filii secundogeniti tunc Apolliticæ Camerae Clerici, nunc emeriti Cardinalis, paternæ dispositioni acquiescentis Philippo tertio genito reliquit, ultra habitationem, & alia, mensuram redditum scutorum centum ad vitam, quatenus acquiesceret, sin minus legitimam sibi de jure debitam, in quam mandavit fieri debere quasdam imputationes; Hæredem universalem, cum substitutionibus, & oneribus ad rem non facientibus, scripsit Donatum primogenitum, sex autem filiabus, partim spiritualiter, & partim carnaliter eo vivente nuptis, ac dotatis, quasdam fecit legata, providendo in nuptas de congrua dote; Cumque Philippus paternæ dispositioni non acquiesceret, hinc extrajudicialiter, ac benevolè (ut inter fratres decet) orta controversia super legitimæ

quæritate, præcipuus punctus erat, an legitima effectriens, vel femisses, quod pendebat ab eo, an dictæ sex filii feminas, computari deberent nec nò; Si enim computari deberent, utique legitima esset, femis in novem dividenda, remanente quaestione ad cuius favorem facere deberent partes pro excessu ultrà dotes eis datas vel relictas; Et contra si non deberent computari, esset triens; Cumque supponeretur expedire Philippo petenti legitimam, feminas non computari, cum ita integram unciam obtineret; E converso autem Donato hæredi universali expediret eas numerari, cum ita dicta legitima importaret solum duas ex tribus partibus uncias.

Hinc desuper consultus ex parte Philippi nolis feminas numerari, cum ita legitima esset major, pro commendabili stylo communicatis aliquibus Responsis per tunc seniores, ac primarios Curie Advocatos editis pro hærede volente contrarium, in istis pro numeratione concludebatur, se fundando in recepta conclusione, quod ubi Statutum excludit simpliciter feminas, ad eò ut eas faciat extraneas, neque dos succedat loco legitimæ (ut extra controversiam est urbis Statutum 145. ita discretum à Statuto 141.), sit in arbitrio masculorum eas numerare, prout eis magis expedit ex deductis per Merlin. de legit. lib. 1. tit. 4. q. 6. num. 6. & seqq. Rot. d. c. 74. 87. & 106. post eundem Merlin. & in aliis frequenter; Ideoque cum Donatus filius masculus, & hæres, eligeret eas numerari debere, ita dictam conclusionem intrare dicebant.

His tamen non obstantibus, contrarium respondi mihi probabilis videri; Non negabam etenim veritatem dictæ conclusionis, ut pote receptæ atque in casu suo incontrovertibilis; ubi scilicet masculi ejusdem matrimonii (ad eò ut non intret mixtura filiorum ex pluribus matrimoniis, juxta casum de quo diso. seq.), concorditer eligunt numerare, vel non numerare, cum tunc attendatur quod magis placet, magisque expedit; Secus autem ubi contentio sit inter ipsos, quod scilicet ejusdem matrimonii, unus masculus velit numerari, alter vero non; Ille liquidem casus novus est, adhuc in Rot. non disputatus nec decisus, cum decisiones 137. & 160. par. 6. rec. & dec. 99. & 100. post Fencon. ad Stat. ac alie de quibus in tribus proxime sequentibus discursibus percutiantur casus, ac terminos diversos, ideoque dictæ decisiones, cum quibus dicti Respondentes procedebant, extraneas remanebant à casu.

Quare assumendo punctum in parte discursiva, seu ratiocinativa (ut faciendum est in casibus, qui in jure expressè decisi non sint, vel ex communi Doctorum traditione, aut ex sensu Tribunalium non sint determinati) Verius esse dicebam, ut potiores essent partes Philippi, qui volebat ut non deberent numerari, ex pluribus.

Primo quia, ubi Statutum est simpliciter exclusivum, ad eò ut feminæ reputentur extraneas, neque dos ab eo demandata succedat loco legitimæ, tunc regula est ut feminæ non numerentur ex cumulatione per Merlin. de legit. lib. 1. tit. 4. q. 3. numer. 10. cum seqq. Cyriac. contr. 71. & 385. Bellon. jun. de jur. acrese. cap. 6. quest. 15. Bottiglier. de success. ab intest. theorem. 15. num. 4. & supponitur tanquam absolutum in decisionibus de quibus infra, & in tribus discursibus proximè seqq. in quibus etiam absolutum supponitur (ut in effectu est) quod Statutum Urbis 145. sit tale.

Dicta verò conclusio, ut sit in facultate, ac electione masculorum numerare, continet potius licitationem; Ideoque in concursu duorum cor-

quale jus habentium, quorum unus insistat regulæ, alter vero insistat limitationi, potior esse debet conditio habentis pro se regulam; pro qua in dubio est iudicandum, juxta seorsim in omni materia insinuat axioma, super quo multa collegit Barbof. axioma. 198. Rot. apud Mantu. dec. 151. n. 2. & passim.

Secundò in idem, quoniam filii masculi, cõxquales in hac Statutaria exclusione habentes, dici possunt socii, hoc jus pro communi possidentes, id coque intrat regula sex. in l. Sabinus ff. de negot. gest. & cap. in re communi de reg. jur. in 6. cum concordant. deductis præsertim sub tit. de servitut. disc. 6. ut in re communi melior sit conditio prohibentis, ubi præsertim huic regula afficit ut supra.

Tertiò, quia dicta conclusio limitativa regulæ, innixa est favori masculorum, quia sic eis expediat, ob eandem rationem, ob quam eorum favore induta est exclusio, ut patet ex supra allegatis ac aliis eandem limitationem tradentibus; Igitur in hoc proposito considerandi sunt filii uti filii, ac pro eo jure, quod eis competit ratione filiationis: Id autem congruebat Philippo nolenti fœminas numerari, non autem Donato volenti, quoniam huic tanquam filio in ejus legitimæ detractioe id inferrebat damnum; Intererat autem ejusdem non tanquam filii, sed tanquam hæredis universalis, ex conclusione de qua infra disc. 5. ut portiones fœminarum cedant commodo hæreditatis, ac fidei commissi, unde in ista parte gerebat potius partes extranei, ut bene præ cæteris advertitur, apud Rovit. conf. 70. num. 5. & 4. lib. 1.

Quartò, (eodem societatis, vel communionis themate retento), illius socii vorum prevalere debet, quod majorem negotii socialis utilitatem redoleat ex deductis, per Felcium de societ. cap. 28. n. 19.

Cum enim socius particularis duplicem personam repræsentare dicatur, unam socii, ac possessoris pro communi; & alteram propriam, adeò ut inter has personas dari valeant, actio, & passio, ac debitum, & creditum, ut pluries habetur, sub tit. de credito, utique absonum esse dicere, ut socius pro interesse privato, invito socio, eligere possit id, quod sibi expedit, communi autem negotio nocet.

Quartò, magis ad rem, id probant firmata per Mulpes. ad consuet. Neapol. 4. quest. 8. & quest. 9. num. 10. & Borrigl. de success. ab intest. theor. 36. in proposito masculinationis, quæ in fœmina resultare dicitur, masculis eam intra ætatem maritare negligentibus, quod scilicet si unus est promptus, & alter negligens, tunc potior est conditio diligentis, cui alterius negligentia præjudicare non debet; atque si unus est minor restituitur in integrum; Et in idem conferunt disposita per Statutum Perusianum rubr. 45. ubi Giliam fol. 133. vers. Item si aliquis pater, cum similibus.

E converso autem, alia non videbatur considerabilis ratio, nisi ea quæ resultat à generali axiomate super Statutorum à jure exorbitantium odiositate, quodque propterea capi debeat illa interpretatio, sive attendi ea pars, per quam fiat reversio ad jus commune; Verùm id tanquam nimis vagum, ac generale non videbatur præponderans, comparatione tot specialium, magisque stringentium, Ac etiam quia, ut advertitur pluries sub tit. de success. ab intest. disc. 1. & in aliis etiam sub altero de Test. disc. 25. & alibi, malè pro meo iudicio supponitur, quod hujusmodi Statuta dicenda veniant juris correctoria, & exorbitantia, cum potius contineant restitutionem juris antiqui, mediæ, ac no-

vi, magis adaptati Romanorum, ac Italiæ moribus, atque ita Statuta prodierunt declarando potius non acceptationem juris novissimi Græcorum, ideoque potius hoc argumentum retorquetur.

Subsequentia verò concordia, (me quoque consulente, & cooperante), occasionem substulit id formiter in iudicio disputare, neque alia occasio id præbuit, cum nimium rari sint hujusmodi casus præcisi; Illa verò mihi videbatur probabilior opinio, quoniam cum receptam conclusionem habeamus de qua Rot. apud Ottob. dec. 173. numer. 24. dec. 146. num. 6. & seqq. par. 10. rec. & pluries sub tit. de success. ac etiam infra, disc. 10. & in aliis, ac alibi, quod est in facultate masculorum non uti Statuto, ac admittere fœminas ad cõxqualem successione, aliàs ita sequeretur quod in pingui successione ad quam plures masculi concurrerent, posset favore colludendo cum fœminis, renunciare Statuto, casque admittere in præjudicium, ac supplantationem successorum, quod non est dicendum.

Item super ista controversia, & legitimæ calculo actum fuit de alio puncto quomodo fieri debeat deductio dotis fœminarum, quatenus non veniant numerandæ, & quid in case converso; Verum de hoc habetur actum particulariter infra, disc. 7.

ROMANA
LEGITIMÆ DE GRANA
PRO
HYACINTHO VITALE,
CVM
CAROLO, ET ANTONIO DE
FERRINIS.

Casus decisus per Rotam pro Hyacinto, postea concordatum.

De eadem materia concursus plurium masculorum, qui tamen sint diversi matrimonii, quorum Aliqui velint, Alii verò nolint fœminas numerari pro detractioe legitimæ, quibus sit deferendum.

Et an, & quando fœmina exclusa, dicatur restituta sinitati per dispositionem testamentariam.

SUMMARIUM.

- 1 Acti series.
- 2 Resolutio cause.
- 3 De ratione resolutionis, quæ non placet, & quæ ratio placeat.
- 4 De decisionibus in materia singularibus super concursu filiorum diversi matrimonii.
- 5 De conclusione ut sit in arbitrio masculorum numerare, & non numerare fœminas.
- 6 Ob ingenitorum varietatem, eadem res uni est facilis, & alteri difficilis.
- 7 Quando, & quomodo procedat conclusio de qua num. 5.
- 8 De casu mixto, in quo non intret Statutum.
- 9 De eodem casu mixto.
- 10 Qualis esse debeat incapacitas, vel exclusio unius filii, ut iste non faciat numerum.
- 11 Et quid requiratur ut persona non computetur.

De LUCA
de
testamentis
et est
CVI
9